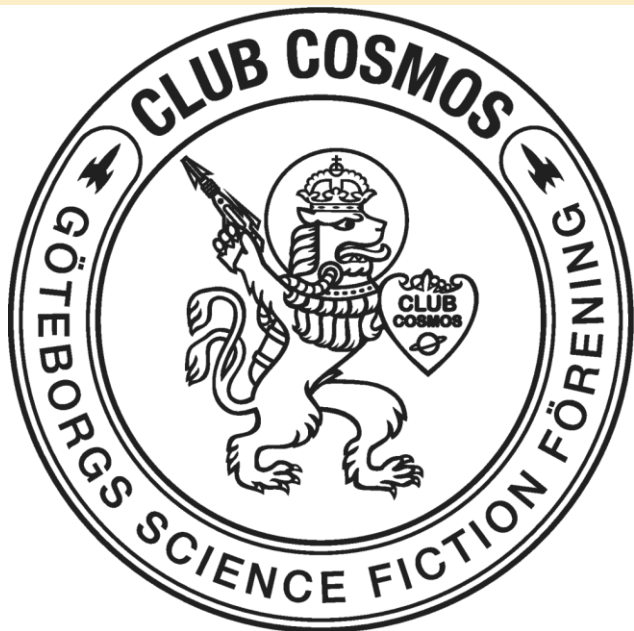

STARGATE

MEDLEMSBLAD FÖR CLUB COSMOS

Stargates novembernummer

Höstrusket har infunnit sig och stjärnhimlen framträder allt klarare. Förutom stjärnhimlens prakt finns också mycket annat att förundras över. Nyheter om rymdturister fortsätter att synas i media och en rysk film har börjat spelas in på ISS. Detta, och lite till, finns att läsa om i månadens nummer av Stargate!

Väl mött!
Louise Bengtsson Rylander, ordförande.

Pubträffarna

Glöm inte Club Cosmos pubkvällar den andra tisdagen varje månad! Pubträffarna är nu både digitala och fysiska. De som träffas fysiskt gör så på Haket på Masthuggstorget 5. De som träffas digitalt gör det över en länk som Inge Larsson tillhandahåller.

William Shatner stiger ut ur rymdkapseln. Jeff Bezos syns i mitten av bilden. CNN.

To boldly go where some men have gone before!

SAGAN HAR BLIVIT SANN! STAR TREKS KAPTAIN KIRK HAR REST UT TILL RYMDEN!

Nyheter om rymdturism har avlöst varandra det senaste halvåret. Både Jeff Bezos och Elon Musk har rest upp och samtidigt passat på att göra reklam för sina respektive rymdföretag Blue Origin och SpaceX. En av de senaste resenärerna är skådespelaren William Shatner som porträtterade rymdkaptenen James T. Kirk i serien Star Trek.

I Star Trek ledde Kirk en modig besättning som utforskade nya världar och civilisationer. Deras uppdrag var att "boldly go where no man has gone before". Nu har skådespelaren Shatner fått uppleva lite av det som hans rollfigur fick uppleva i den berömda TV-serien.

I mitten av förra månaden åkte således Shatner upp i rymden och han färdades över Kármán linjen, vilket är den gräns som markerar början av rymden. Kapseln han färdades i var tillverkad och uppskjuten av företaget Blue Origin.

Blue Origins rymdfärder sker på så sätt att en raket skjuter upp en kapsel som då färdas med tre gånger ljudets hastighet. När raket och kapseln når toppen av sin bana separerar de från varandra. Då detta sker upplever passagerarna några minuter av tyngdlöshet innan kapseln börjar falla mot marken. Den bromsas därefter in med hjälp av fallskärmar.

Själva turen som Shatner deltog i varade cirka tio minuter. Tre av dessa var i tyngdlöshet. Kapseln nådde en höjd på runt 100 km över havsytan och passagerarna upplevde g-krafter på upp mot 5,5 g. Kapseln lades således inte i omloppsbana utan utförde en kastbanefärd (sub-orbital flight). Här kan noteras att en skillnad mellan Blue Origin och SpaceX är att den sistnämnda färdas på högre höjder och kan lägga sina farkoster i omloppsbana.

Med sina 90 år är Shatner nu den äldste människa som har rest upp till rymden.

För mer information se:
<https://edition.cnn.com/2021/10/13/tech/william-shatner-space-blue-origin-everything-you-need-to-know-scn/index.html>

I DET HÄR NUMRET

RYMDTURISM
s. 1

INGENUITY
s.2

SPACE X CARGO
s.3

FILM

Filmspelning i rymden

Rymdkapplöpningen mellan USA och Ryssland har plötsligt fått en ny och spännande vändning. Dessa supermakter tävlade förut om att skicka upp människor i omloppsbanan och till månen men nu har de börjat att tävla om att spela in film i rymden.

I början av året skrev jag i Stargate att Tom Cruise hade påbörjat ett projekt tillsammans med Space X där han skulle spela in en liknande film. Detta projekt har det varit relativt tyst om ett tag och i stället har det skrivits nyhetsinslag om ett ryskt filmprojekt. Nu verkar det som att en rysk film kommer att bli den första långfilmen som spelats in i rymden!

Den ryska rymdfilmen heter "Vyzov", eller på engelska "The Challenge", och regisseras av Klim Shipenko. I huvudrollerna kommer vi bland andra att se Yuliya Peresild, Vladimir Mashkov och Maksim Matveev. Under föregående månad flög regissören och huvudrollsinnehavaren till ISS och spelade där in cirka 30 timmar material. Enligt Shipenko kommer antagligen 25-35 minuter av den färdiga filmen att visa material inspelat på ISS.

Allt för mycket av handlingen är ännu inte känd, men filmen kommer att följa en kvinnlig läkare som tvingas operera på en kritiskt sjuk kosmonaut. Kosmonautens tillstånd omöjliggör nämligen att han skickas åter till jorden och befintlig besättning och läkare får då göra allt de kan på plats för att rädda kosmonautens liv.

Filmen kommer nu att fortsätta att spelas in på jorden och den beräknas vara klar 2022.

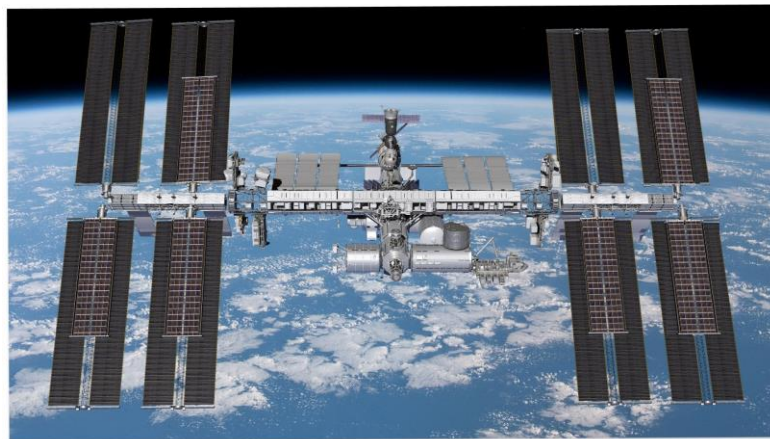
För mer information se: <https://www.nasa.gov/press-release/nasa-sets-landing-coverage-for-russian-cosmonaut-actress-producer>

<https://blogs.nasa.gov/spacestation/2021/10/16/nasa-tv-covers-russian-trio-leaving-station-for-earth/>

<https://tass.ru/kosmos/12699853>

<https://edition.cnn.com/style/article/russian-space-film-scli-intl-scn/index.html>

https://www.imdb.com/title/tt14812496/?ref=tt_mv_close

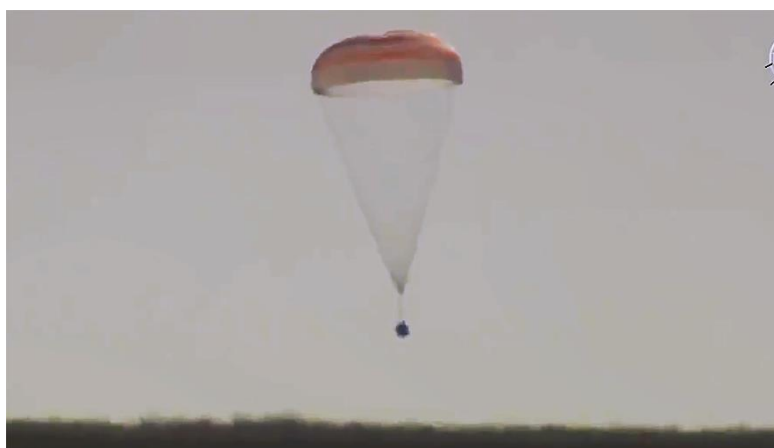
Den internationella rymdstationen har nu blivit en inspelningsplats för film. NASA.

Rymdfarkosten Soyuz MS-18 som transporterade skådespelerskan Peresild samt regissören Shipenko. NASA.

Cosmonauten Oleg Novitskiy, regissören Klim Shipenko och skådespelerskan Yulia Peresild. NASA.

Filmdeltagarna kommer tillbaka till jorden. NASA.

RYMDTEKNIK

En kommersiell rymdstation?

Rymdturismen ser ut att verkligen ta fart och nyhetsrapporteringarna om olika resor har duggat tätt under året. Amerikanska mångmiljonärer har tävlat i att åka upp i rymden och samtidigt göra reklam för sina olika rymdturistplaner.

Planerna för framtidens rymdturism begränsas dock inte till enstaka turer i raketer. Jeff Bezos företag Blue Origin har nu planer på att bygga en rymdstation för turism som skall vara nästan lika stor som ISS. Rymdstationen har arbetsnamnet Orbital Reef och är tänkt att kunna härbärgera inte bara turister utan också vetenskapliga experiment och viss tillverkning.

Hur finansieringen skall ske, samt vilka andra företag och organisationer som kommer att delta i projektet är inte klart ännu. Målet är dock att rymdstationen skall vara i drift i slutet av innevarande decennium.

Om dessa mål kommer att uppfyllas återstår att se. De raketer som är tänkta att kunna transportera material och människor till och från stationen är fortfarande under utveckling och testflygningar har skjutits upp.

För mer information se:

<https://www.blueorigin.com/news/orbital-reef-commercial-space-station>
<https://edition.cnn.com/2021/10/25/tech/blue-origin-space-station-jeff-bezos-scn/index.html>

RYMDTEKNIK

Ingenuitys fortsatta flygningar

Sedan den lilla marshelikoptern Ingenuity senast togs upp i medlemsbladet har Ingenuity gjort flera intressanta flygningar. Den 24 oktober gjordes den senaste. Hon flög då under 23 sekunder på en höjd av fem meter. Målet var att testa hastigheten på rotorbladen och hon pressades till en rotation på 2700rpm. Ett tidigare försök att testa detta under flygning ställdes in på grund av en anomali i motorn. Anomalin är således åtgärdad.

BILD

Page 3 Halloween och Darth Vader

Halloween har just varit och den här högtiden brukar inte bara uppmärksammas på jorden. Traditionellt brukar halloween också uppmärksammas på den internationella rymdstationen genom bland annat olika utklädnader. På NASAs hemsidor finns en rad roliga och spännande bilder från dessa festligheter och på bilden nedan ser vi att självaste Darth Vader dök upp vid ett tillfälle.

Bilden nedan är tagen under hösten 2018 och visar den 57 expeditionen till ISS. På fotot syns kosmonauten Sergei Prokopiev till vänster, Alexander Gerst från ESA i mitten och astronauten Serena M. Auñón-Chancellor till höger.

För mer information se:

<https://www.nasa.gov/feature/space-station-20th-halloween-on-iss>

Text: Louise Bengtsson Rylander

Om någon vill bidra med en liten text om en fandomaktivitet, astronomi eller dylikt som hade passat in i medlemsbladet, mejla gärna info@clubcosmos.net